
Jaanuaris 2018 hakkas kehtima uus finantsturgude regulatsioon MiFID II

03. jaanuar 2018

Täna, 3. jaanuaril 2018 jõustus Euroopa Liidu finantsinstrumentide turgude direktiiv MiFID II koos arvukate seonduvate õigusaktidega, mis toovad Eesti väärtpaberiturul kaasa üksjagu muudatusi eesmärgiga tugevdada investorite kaitset.

[Finantsinstrumentide turgude direktiivi MiFID II](#) juured peituvad viimases globaalses finantskriisis, mis tõi esile puudused finantsturgude toimimises ja läbipaistvuses. Suurendamaks turgude läbipaistvust,

konkurentsi ja investorite usaldust, uuendati MiFID II-ga väärtpaberiturgude toimimise reegleid. Uued reeglid, mis on Eesti õigusesse valdavalt üle võetud väärtpaberituru seadusega, tähendavad täiendavaid kohustusi investeerimisteenuse pakkujatele ehk peamiselt pankadele ja investeerimisühingutele, aga ka investeerimisteenust pakkuvatele fondivalitsejatele ja börsi korraldajatele.

Uue regulatsiooni peamine eesmärk on investorkaitse tugevdamine, käsitledes senisest märksa enam näiteks huvide konfliktide vältimist, tuvastamist ja lahendamist, et leevendada konfliktist tulenevat negatiivset mõju investoritele.

Investeerimisteenuse pakkujatel suurem hoolsuskohustus

Investeerimisteenuse osutajatele pannakse uue seadusega senisest suurem hoolsuskohustus, et nad mõistaksid paremini väärtpabereid ja nendega kaasnevaid riske, et seeläbi müüa investoritele sobivat investeerimistoodet või väärtpaberit. Selleks tuleb investeerimisteenuse osutajatel rakendada mitmeid organisatsiooninõudeid väärtpaberitoodete väljatöötamiseks, heakskiitmiseks ja turustamiseks. Samuti tuleb hinnata kavandatava turustamisstrateegia vastavust ja sobivust investorite sihtrühmale. Investorile saab pakkuda ainult selliseid väärtpaberitootesid, mis tema profiiliga kõige paremini sobivad, ja üksnes siis, kui ta mõistab nendega kaasnevaid riske.

Senisest põhjalikumalt ja täpsemalt reguleeritakse huvide konfliktidega seonduvat. Eesmärk on saavutada olukord, kus investoritele osutatakse teenust nende parimates huvides, ja neil on täielik ülevaade võimalikust huvide konfliktist, sh milliste toodete kohta isiklike soovitusi saadakse, kas pangad ja investeerimisühingud pakuvad investorile teenust (nt investeerimisnõustamist) sõltumatult ehk üksnes kliendi huvidest lähtuvalt jmt. Seadusega kehtestatakse mitmeid uusi piiranguid ja ka keelde tasude võtmisele ning hüvede saamisele, mida investeerimisteenuse pakkujad võivad saada kolmandalt isikult, kelle investeerimistoodet või väärtpaberit nad investorile vahendavad. Igasugune konfliktiallikas tuleb investorile avaldada.

Lisaks on täiendatud väärtpaberitega seotud korralduste täitmise reegleid. Pank või investeerimisühing peab tagama, et täidab kliendi korraldused parimatel võimalikel tingimustel. Korralduste täitmise standardite tõstmisel tuleb pankadel ja investeerimisühingutel uuendada oma tööprotsesse ja tegutsemisstrateegiaid, mis peavad ka kliendile arusaadavad olema. Näiteks tuleb kliendile selgitada, kas tavakliendi ja asjatundliku kliendi korraldusi täidetakse erinevalt või miks on investeerimisühing muutnud oma peamiste täitmiskohtade ringi.

Erinevad nõuded pensionifondide osakute puhul

Täpsustatud ja täiendatud on ka investeerimisnõustamise osutamise tingimusi. Uudsenä kaasatakse muu hulgas väärtpaberituru seaduse teenuse sobivuse hindamise regulatsiooni juurde ka kolmanda samba ehk vabatahtliku pensionifondi osakud. Seega kui pank või investeerimisühing annab investeerimisnõustamise käigus isiklike soovitusi vabatahtliku pensionifondi osaku suhtes, on ta kohustatud esitama investorile vajaliku teabe ning hindama sellise pensionifondi osaku sobivust potentsiaalsele kliendile.

Finantsinspeksioon tervitab täiendavate turustamisnõuete kehtestamist vabatahtlike pensionifondide osakute suhtes, kuid on seaduse väljatöötamise käigus teinud ettepaneku sarnaste nõuete kehtestamise kohta ka teise samba pensionifondide osakute puhul. Seda põhjusel, et kohustuslikud pensionifondid on eri liiki hoiuste järgselt ülekaalukalt levinuim kogumistooded nii klientide arvult kui

varade mahtudelt. Eeltoodud tühimikku aitab täita Finantsinspektsiooni soovituslik juhend „Kohustusliku pensionifondi osakute turustamise nõuded“, kuid julgustame endiselt valdkonda reguleerima seaduse tasemel sarnaselt teiste finantsinstrumentide suhtes kohalduvate nõuetega.

MiFID II avaldati 2014. aasta suvel ning ELi liikmesriikidel oli kohustus viia siseriiklik õigus direktiiviga vastavusse hiljemalt 3. juuliks 2017. Seadus jõustus MiFID II nõuete rakendamistähtajal ehk 3. jaanuaril 2018. MiFID II võetakse Eesti õigusesse üle väärtpaberituru seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga.

Vaata ka:

- [MiFID II alamleht Euroopa Komisjoni veebis](#) (inglise keeles)
- [Korduma kippuvad küsimused LEI koodi kasutamisest väärtpaberitehingute tegemisel alates 03.01.2018](#)

Andre Nõmm

[MiFID II](#)